

Fekete Farkas Tímea

Az SMS és az INTERJÚ világában

Avagy hogyan könnyítsük meg az egyes irodalmi szövegek megértését

Egy átlagos irodalomórán, legyen az általános-, középiskolai vagy egyetemi környezetben, a diákok sajnos nem aktív résztvevői, hanem sokszor elszenvedői a tanórának. A tanár magyaráz és mesél és magyaráz és fegyelmez és újra magyaráz, a diák pedig unottan ül, ásít, elveszik saját gondolatviaraiban vagy SMS-ezik... Ezt a két teljesen különböző tevékenységet kellene valami módon összehozni úgy, hogy mindkét félnek ugyanaz kösse le a gondolatait, és mindkét fél ugyanolyan gazdagon és sikerélménnyel telve hagyja el a tantermet. A megoldás szerintem abban rejlik, hogy mindkét félnek változtatnia kell egy kicsit (olykor jókorát) a hozzáállásán, illetve a tananyag feldolgozásának módján.

Miért ne lehetne például a középkor és reneszánsz határán játszódó ismert történet Júliájának és Rómeójának maroktelefonot adni a kezükbe, és a ki nem mondott gondolataikat a mai nyelvhasználat, valamint a diákok találékonyságának segítségével aktualizálni? Miért ne küldhetne SMS-t Hamletnek a Szellem, vagy miért ne írhatna Tess szöveges üzenetet a rég nem látott Angelnek, Hardy regényében? Így lehetne kezdet fogatni a régen íródott, a mai diákok által alig érthető, s még kevésbé értelmez-

hető szövegekkel, és a modern kor legfelkapottabb tevékenységével, a mindenféle okos telefonok végtelen nyomkodásával.

A módszer olyannyira meghökentető, hogy éppen ezért nagyon hatásos, sőt vicces is tud lenni. A diákok leginkább azt feltételezik egy magyarázó tanórán, hogy a telefon használata ki van zárva, s mikor azt hallják a tanártól, hogy próbálják magukat Vicuska helyébe képzelni, s írjanak SMS-t Gergőnek, akkor megdöbbennek, bekapcsol a kíváncsiság, a versenyszellem, a diákok végre érzik, hogy olyan feladatot kaptak, amiben ők igazán jók. Hisz ki ne tudna sms-ezni? Igen ám, de ezt a feladatot csak az tudja megoldani, aki érti, hogy miről szól a könyv, milyenek az egyes szereplők közötti viszonyok és ki áll a jó, illetve a rossz oldalán. Ezért érdemes nem ezzel a játékkal kezdeni az adott irodalmi mű bevezetését, hanem inkább a feldolgozás, értelmezés időszakára hagyni. Lehet egyéni, páros vagy akár csoportos feladat is, amelyben a diákok kiélhetik találékonyságukat és alkotóképességüket egyaránt. Lehet bevezető vagy éppen lezáró, összegző feladat is, esetleg hézagkitöltő a csengetésig. Minden esetben nagyon közkedvelt a diákok körében.

A másik módszer, amelyet bár még csak egyszer próbáltam, mégis nagyon hatásosnak tűnt, az *Interjú* nevet viseli. Ez a módszer is nagyon népszerűnek hat, hiszen sok interjú vagy párbeszéd a nagyközönség informálásán, kíváncsiságának kielégítésén, ha úgy tetszik, a pletykán alapszik. Sokat segíthet egy mű értelmezésének elindításában, ha a diák rejtetten kapja meg a feladatot, hogy magyarázza meg ezt vagy azt a tétét az egyes szereplőknek, nem pedig egyenes kérdéssel, amelytől megijedhet. Ha a diákokat egy-egy szereplő bőrébe bújtatjuk, talán merészebben és szabadabban fejezik majd ki a véleményüket, vagy értelmeznek egy-két részt a feldolgozandó irodalmi műből. A módszer a tanórán úgy alkalmazható, hogy megkérünk egy diákot vagy a csoport felét, képzeljék magukat egy riporter szerepébe, aki le szeretne ülni például Kárársz Nellivel egy kicsit beszélgetni, hogy meg tudja írni a következő lap címlapsztoriját, s írják össze azokat a kérdéseket, amelyeket feltennének Nelinek. A csoport másik fele pedig Nelli válaszain dolgozik, természetesen Nelli jellemének tükrében. Bizonyos idő eltelte után a két csoport egy-egy képviselőjével meg is valósíthatjuk az interjút az osztályteremben. A módszer felhasználásával közelebb kerülhetünk a diákok gondolkodásához és lelkivilágához, illetve szabad teret nyújthatunk a kibontakozásuknak, amelyet ha megfelelően irányítunk, nagyon sokat javíthat a tanóra, a tanár-diák, diák-diák és a diák-irodalomkapcsolatán is.

Mindkét módszerben szerintem az a jó és ötletes, hogy mind a tanároknak, mind a diákoknak megpróbálnak egy másik utat mutatni az irodalomtanítás és értelmezés mezején. Arra a tényre szerettem volna rámutatni, hogy a mai modern kor diákjai változnak az őket körülvevő különböző külső és belső körülmények hatására, s merőben mások, mint a húsz évvel ezelőtti diákok. A tananyag viszont ugyanaz, amely aktualizálás nélkül unalmasnak tűnhet számukra. Az irodalom viszont sosem unalmas, csak meg kell keresni azt az utat, amely képes elvezetni a mai kor diákjait az irodalom gyönyörűsége, érdekes és szivárványos bugyraiba. Talán ezt segíti elő az SMS és az INTERJÚ használata az órán. Próbáld ki! Játékra fel!